

KOPËSHTI I MAGJEPSUR

- Dua të të bëj nje portret – ma tha thjeshtë.**
- Bëje – i thashë po aq thjeshtë.**

Me vështirësi e gjeta studion e tijë. Ishte buzë rruge, në nje nga rrugët më te zhurmëshme të qytetit, në katin e nëndheshëm të një pallati kryelartë. Dikur e njihja mirë këtë vend. Tani jo më. Tek ecja pa nxitim, m'u kujtua fëmijëria ime që kisha kaluar po këtu, diku më tej këtij pallati shumëkatësh. M'u kujtua rruga e ngushtë me asfaltin e shkrirë nga vapa, ura e gurtë dhe e lyer me gëlqere, mulliri i vjetër, që më shumë gërrhiste se sa bluante, shtëpitë njëkatëshe prej qerpiçi rrethuar me gardhe hunjsh e telash dhe shumë kopështie plot pemë e lule. Kalonte dikur në të rrallë një kamion i mbushur me thase mielli dhe autobuzi i linjës “ Sata “ që aq shumë e donim ne fëmijët. Nëpër ato kopështie, plot aromë trëndafilash isha rritur.

Tashmë i ruaj të ngrira në memorjen time.

Si me magji kishte ndryshuar gjithëshka. Kishte shumë dyer ngrirë në duralumin e xham. Posterat gjigandë, klithnin e të ftonin të hyje brënda. Ndërsa kërkoja derën e studios me bisht të syrit, dalloja kokën time që reflektohej e rrëshqiste tek këto xhama që nuk mbaronin. Po hutohesha paksa në atë trafik reklamash me vipa, hamburgera, sallame, bateri makinash e ku e di unë se çfarë. Pluhuri zverdhëte barin e paktë të trotuarëve dhe ndonjë peme tek tuk fëshfërinte gjethet si për të n'a kujtuar, se dikur, këtu ishte një kopësht i pamatë. Era e benzinës së makinave më digjte fytin. Boria nervoze. Bilbili i policit. Gjimnazistët që ngjiteshin tek kafeneja sipër e që shanin njëri tjetrin anglisht “ fuck you “. Gjithë bota ishte aty. Doja të ikja nga bota për disa çaste. Isha konfuz. I telefonava Benit që pas pak m'u shfaq befas para meje. Më hapi

derën përbri. Isha aq afër dhe nuk e dija. Kisha ndaluar tek dera e tijë dhe nuk e dalloja nga të tjerat. Ishte dera më e thjeshtë. Nuk kishte asnjë reklamë në të. As “ STUDIO “ nuk shkruhej.

Studio

Zbrisja shkallë. Terezisja këmbët mos bija. Ishin shkallë të thepisura. Po hyja në të poshtëme dhe Beni më bënte udhë. Kur vura këmbën në shkallën e fundit, rroka me një vështrim studion gjigande, që mezi i dukej fundi. Ishte mugëtirë, veshur si me një brymë të akullt. Beni ndezi dritën dhe perballë meje m'u shfaqën kokat. Ishte nje pamje e pazakontë. Ishte nje pamje magjepëse. Ishte një pyll me koka të bardha, të venë nëpër hunj.

Nga jashtë mbërrinin tek ne zbehtë buritë e makinave, bilbilat e policëve dhe sharjet e parapëlqyera në anglisht të gjimnazistëve. Kisha lënë botën e sipërme plot zhurmë e pluhur dhe kisha hyrë në botën e poshtëme, në themelet e pallatit të lartë e të xhamtë, atje ku mbretëronte një qetësi prej varri. Kishte pamjen e nje varri masiv kokash të prera. Koka të ngrira në allçi e bronx. Ishte si nje varr i heshtur mbretëror, si dhomë e përtejme faraonike. Ishte magjepëse tek shikoje ato koka të njohurish, që rrinin memecë dhe nuk pipëtinin asnjë fjalë. Rrinin në heshtje, si për të ruajtur sekretin. Beni më shoqëronte dhe m'i prezantonte ata njëri pas tjetrit, duke më treguar histori të vogla plot humor. Dukej sikur po kryente një ritual.

Sejcinin e thërriste në emër...Era, Davidi, Adi, Titi, Gregu, Timo, Genti, Marko, Najada, Fatmiri...

Unë dija, se në botën tjetër pagëzohemi me tjetër emër...i miri, i keqi, i bukuri, i shëmtuari, dorëshpuari, kopraci, xheloz, hidhnaku, mosmirënjohesi...

Nuk ishte pyll
Nuk ishte varr... por kopësht.

Pse mendova në fillim se ishte varr!? Ky nuk është varr! Ky është kopësht! Është kopësht i magjepsur. Është kopësht në magji. Është memorje magjepsëse.

- M'u kujtuan dasmorët e bërë gur, që gabuan kur shkelën logun e zanave. Dasmorët rebelë që sfiduan fatin. Edhe unë po shkelja në logun e Benit. Isha i ftuari i tij. Nuk po shkaktoja zëmërim, por gjithësesi do të ngrija.

- M'u kujtuan Gorgonat, që me një vështrim të kthenin në gur. Edhe ato kishin një kopësht të tyre triumfator, ku udhëtarët humbnin mishin nga zemërimi i tyre.

- M'u kujtua dasma e përrallës. Dasmorët që ngrinë deri sa erdhi princi, që me puthje t'i çlironte nga magjia e kallkanit.

- M'u kujtua Pompei e të mjerët që donin t'i shpëtonin tmerrit të vullkanit. Mbetën aty të ngrirë për sytë kurioz të turistëve.

Ishin të gjitha aty, të perziera bashke. Beni është tjetër lloj magjistari. Është magjistar i bardhë, që nuk të ngrin për tmerr, por për dashuri. Kjo e gjitha është memorja e tijë. Kështu e fikson ai botën si unë, që fiksoja pak më pare sipër në rrugë, femijërinë time në kopështiet plot aromë lulesh..

Shumë rrëfenja më erdhën ndër mend, ndërsa shëtisja dhe shihja me kureshti kokat e miqve të mij të ngulur në hunj.

Je magjistar – pëshpërita nën vehte

... nuk e thashë me zë të lartë, por me sy po mundohesha të kuptoja se ku ishte huri im, ku do të më ngulej koka ime. Thasë allçie, dërrasa vizatimi, libra, kasete mbushur me muzikë e filma të mirë, copëra të thyera skulpturash të mbetura në harresë, obeliskë, foto...dhe kokat e ngrira të ngulura në hunj hekuri. Kisha një dëshirë të madhe të ngrija. Ishte si një lloj kllapie. Ishte si një lloj përjetësie. Nuk kishte më mish për kalbje.

A nuk është kjo ëndra e njeriut, që të jetë në jetë dhe mos të prishet!?

Gjëndesha në kopështin magjepës të përjetësisë.

U ula në një kolltuk të vjetër e të shqyer. Ai vuri para meje kavaletin. Nguli nje hu dhe e rrethoi shkathët me tela e kryqe druri. Po më nomatiste me kryqe për varrin e tijë mbretëror. Nderkohë, une tinzisht vështroja gjithë miqtë tanë të përbashket, që na shihnin indiferent. Rrinin pa fjalë dhe na bënë shoqëri. Befas, ai mori një shuk balte dhe e vërviti tek skeleti i drunjtë. Vërviti dhe një të dytë. Një të tretë e baltë njëra pas tjetrës që binin si breshër mbi drurin e ngulur me kryqe. U zhduk huri dhe telat. U bë nje gjë amorfe. E çorri. E goditi me pellëmbë, me derrasëzë, shtoi baltë, hoqi baltë dhe kështu zgjati nje kohë pa kohë. Dalëngadalë, fillova të shihja që ajo gjëja amorfe, po merrte trajtat e portretit tim.

i thashë :

Ke qenë student i shkëlqyer në Akademi.

Tani je skulptor i shkëlqyer.

Nuk më dëgjonte më, por thurte magjinë e tijë. Mbushte me baltë mjekrën, flokët, dhe me tik nervor inçizonte krelat, sytë, rrudhat. Po ngrija. Po gatuante baltën dhe herë pas here i frynte shpirt. Psherëtinte.

Macja e zezë vinte vërdallë.

Ishim të tre...

Unë, Beni dhe macja. Ishte e zezë e me një gushë te bardhë. Vinte rrotull nesh. Hipte në kolltuk dhe më shihte. Shkonte tek Beni dhe i ngatërrohej nëpër këmbë. Kur ai vente e merrte baltë tek kova, e

shoqëronte dhe përsëri vinte me të tek kavaleti. Ishte e vetmja dëshmitare në ngrirjen time. Ngrinte kokën e zezë dhe na vështronte, sa mua e sa Benin. M'u kujtuan macet e shenjta egjiptjane, që rrinin, kur ndodhte magji e madhe e mumifikimit.

Në nje kopësht të magjepsur, këto personazhe janë mëse normalë.

Unë nuk levizja fare. Beni turfullonte dhe macja ledhatohej. Pamje perfekte për magji. Koka ime ishte berë kokë më në fund dhe qe shkëputur nga trupi. Mjaftonte. Tek shihja kokën që po më bëhej, m'u faneps historia e vjedhësve të shpirtit. Fotografëve, kineastëve. M'u kujtuan indigjenët, që kur ata i fotografonin, desh i vranë e desh i poqën në hell për ti ngrënë, pasi u dukej se u kishin vjedhur shpirtin. Realisht i vranë, i poqën dhe i hëngrën. I hëngrën vjedhësit e shpirtit. Edhe Beni po ma vidhte, por mua më pëlqente se si po transferohesha e projektohesha në memorjen e tij. Ndërkohë, bota e sipërme me buritë e makinave, më dukej shumë larg. Këtu nuk kish as policë që t'i frynin bilbilit dhe as gjimnazistë që të shaheshin anglisht. Ishte një gjuhë tjetër. Gjuha e heshtjes. Gjuha e botës së përtejme. Ajo e themelit, si në ditën e parë të krijimit.

Pusho pak dhe pi një cigare – më tha.

Mezi u ngrita nga kolltuku i shqyer. Qënkesha gjallë. Thithja cigaren dhe shëtisja nëpër kopësht me miqtë e mij të ngrirë. I sodisja me kureshtje në ngrirjen e tyre . Kishin ngrirë mirë. Kishin ngrirë në momentin më të mirë. Vetëm unë isha në ngrirje e sipër. Beni vazhdonte të prekte kokën time tek qoshja e studios, atje tek qoshja e kopështit. Shtonte baltë , hiqte baltë dhe i vinte rrotull pa më vështruar mua që vija rrotull midis kokave të prera te kopështit të tijë të magjepsur.

Rodeni

Papritmas në fund të studios, në një mur, pashë të varur një poster të madh të “ Njeriut që ecën “ të Rodenit. Njeriu pa kokë. Në një çast përfytyrova të vendosja në trupin e këtij njeriu pa kokë, kokat tona, kokën time. Do rrinte mirë çdo kokë dhe trupi i “ NJERIUT “ do pagëzohej me emrat tanë. Ishte bere si pemë për frute. Edhe ai kishte bërë magji si edhe bën Beni, sepse Beni vërtetë bën magji.

Studiot dikur, në kohët antike, mbusheshin me trupa pa koke. Trupa perendish, trupa heronjsh, trupa atletesh dhe zonjash të bukura. I parfumosnin me mjeshtëri e dashuri, e më pas u ngulnin kokën e blerësit. Ishin të lire të zgjidhnin trupin që u pelqente. Realizonin ëndrën e tyre. Pse mos të jete ky njeri që ecën, Timo, Adi, Fatmiri apo unë !!!? Të gjithë jemi në udhë e sipër. Të gjithë ecim e shkojmë diku.

Rodeni dhe Beni, na e kane bere të thjeshte gjitheshka. Por këtë e mbajta të fshehtë dhe nuk ja thashë. Heshta.

U zbardha.

Kur u ktheva tek kolltuku i prishur, pashë se kish marrë një kovë të madhe me allçi dhe po më mbulonte me shërbet të bardhë. Po më zbardhte. M’u kujtuan nënat tona si dikur, që lyenin muret e shtëpisë me gëlqere të bardhë, për të larguar shpirtërat e këqij dhe ndërkohe që zbardhnin muret me furçë shqope, këndonin një këngë të harruar fshati. Këtë po bënte Beni. Po më zbardhte! Balta u zbardh. Isha si një i aksidentuar që po futesha në allçi pas një aksidenti të rëndë. Do rrija në allçi gjithë jetën . Në fund mbeta një shuk i madh allçie me formë të papërcaktuar. Por e dija se në zemër të tije, ne berthame, gjëndesha unë dhe ai. Ishim të dy. Forma ime dhe shpirti i Benit në një simbiozë të thellë. Allçia ngriu në çast dhe unë ndjeva ftohtë.

Ishte shumë ftohtë

Majat e konsideronin botën e përtejme “ të ftohtë “. E quanin “ vëndi që bën ftohtë “. Ishte vërtetë ftohtë, sepse ishte dimër dhe i ftohti na kishte hyrë në palcë. Kisha deri në palcë baltën dhe allçinë, që Beni ma kish hedhur si hi, sikurse ebrenjtë e hidhnin në kokat e tyre kur u vdes i afërmi. Kështu e vajtonin dhe i jepnin lamtumirën për në botën tjetër, në botën ku nuk ka mish për kalbje.

Edhe një kokë më tepër.

Ma bëri kokën. Në kopësht kishte një kokë më shumë. Ma ndau nga trupi i tepërt e i padobishëm. E bëri si për botë të përtejme. Më bëri më shumë seç isha. Më bëri me nje fryme, thjeshtë e me mjeshteri. Ngriu dëshirë e dashuri. I bashkoi të gjitha dhe më dha një kokë që unë e njihja vetëm në momentet më te veçanta të mija. Isha unë më shumë se unë... me sytë lart. Shihja qiell dhe nuk shihja tokë. Trupin ma la në tokë dhe kokën në qiell. Ma nguli në hu. E sodiste si një triumfator pas një beteje të madhe. Rrija në hu i heshtur si gjithë të njohurit e mij dhe asnjë fjalë nuk bëlbëzoja, por me ta fillova të bisedoj me heshtje.

Më bere një portret të mirë.

Më bëre një portret shumë të mirë.

Macja vinte vërdallë, ndërkohë që ne vishnim palltot për të dalë. Bridhte. Shkonte në cep të studios dhe bënte çiqin. Shkonte tek udhqimi dhe mbllaçitej. Vinte tek ne dhe n'a shihte tek bisedonim dhe qeshnim. Na shoqëroi deri tek dera e xhamit. Sapo dera u hap, ja behën buritë shurdhuese të makinave , bilbilat e policëve dhe ato shprehjet e gjimnazistëve. Macja na përcolli deri tek dera e xhamtë. Më pas do të zbriste poshtë, në botën e poshtëme , në

kopështin e nomatisur e të mrekullueshëm të Benit dhe do të na ruante. Ishte si një roje e zezë e thesarit.

E kujt j'a priste mëndja!

E kujt ja pristje mëndja, që në pallatin e lartë shumë kate , në bodrumin e sajë, një magjistar popullon kopështin e tijë me kokat e miqve të tij! Kush e di që ky burrë trupvogël, me duar të arta, e kthen baltën në ar! Kush e di se Shqipëria i ka të pakët këta kopështarë të kopshteve të magjepsur, që në heshtje mbjellin farë të mirë!?! Edhe vetë Shqipëria është me kate si ky pallat, por poshtë saje, në themele, rrinë magjistarët që i çimentojnë ato. Është një Shqiperi ndryshe, me vlerë, që do të jetoje kallkan deri ditën kur të kujtohen t'a shohin, se si ishte në të gjallët e sajë. Është një Shqipëri si një kopësht i magjepsur me udhësit e sajë që do kalben në mish por jo në shpirt.

Ngrita kokën lart dhe pashë.

Pashë pallatin mbi kokat tona. Po të shkosh në katet e sipërme të tije, do ndeshesh me restorante, kafene, boutique mbushur me njerez, por kurkush nuk do ta dijë deri në ditën e duhur, se poshtë sajë, në themele, dikush bën portrete magjepsëse. Është normale. Jeta rrjedh dhe poshtë dhe sipër.

Dolëm.

Ecnim në trotuar të heshtur. Pas pak, Beni u kthye nga unë e më tha se Macja është e mbarsur dhe këto ditë pret të lindë...pastaj nuk folëm më deri sa u ndamë...

GAZMEND LEKA